

Toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen teemanumero

Perusopetuksen toiminta-alueittain järjestettävä opetus koskee konkreettisesti hyvin pientä osaa kaikista peruskoululaisista: toiminta-alueittain opiskelevia on perusopetuksessa noin 2 100. Toisaalta se on kuitenkin olennaisen tärkeä osa oppivelvollisuuden suorittamista mahdollistamalla opetuksen myös niille, jotka tarvitsevat oppimiseensa erityisen paljon tukea. Toiminta-alueittain järjestettävä opetus on suunnattu pääsääntöisesti vaikeasti kehitysvammaisille oppilaille mutta myös muulla tavoin vammaisen tai vakavasti sairaan lapsen opetus voidaan terveydentilaan liittyvistä syistä järjestää toiminta-alueittain. Toiminta-alueittaiseen opetukseen ohjaamisen tulee olla viimesijainen keino, kun todetaan, ettei oppilas kykene opiskelemaan edes oppiaineiden yksilöllistettyjä oppimääriä. Lisäksi toiminta-alueittainen opetus edellyttää oppilaalta aina erityisen tuen päätöstä.

Toiminta-alueittain järjestettävä opetus on viime vuosina saanut huomiota inklusiivisuuden ja oppimisen ja koulunkäynnin tuen kehittämisen myötä. Opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön johtamassa VIP-verkostossa eli Vaativan erityisen tuen verkostossa on järjestelmällisesti kehitetty muun muassa toiminta-alueittain järjestettävää opetusta verkoston tavoitteiden mukaisesti. Verkoston toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen teemaryhmä onkin ollut erittäin aktiivinen ja ryhmässä on tuotettu runsaasti materiaaleja toiminta-alueittaisen opetuksen tueksi.

Koulutuksen arviointikeskuksen e-Erika tarttui myös tähän ajankohtaiseen aiheeseen kutsumalla alaa tuntevia tutkijoita, opettajia ja käytännön toimijoita mukaan kirjoittamaan e-Erikan historian ensimmäistä teemanumeroa. Saimmekin mielenkiintoisen ja laajan kattauksen käsikirjoituksia, joista tämän vuoden ensimmäinen e-Erika nyt koostuu. Aloitamme teemanumeron toiminta-alueittaisen opetuksen laki- ja normiperustaan pureutumalla, jatkamme siitä lääketieteelliseen näkemykseen ja siitä sitten eteenpäin lomittamalla tutkimusperustaisia tekstejä ja käytännön kuvauksia. Loppuun saimme vielä kirja-arvostelun vuoden alussa julkaistusta Toiminta-alueittain järjestettävä opetus -teoksesta.

Toiminta-alueittainen opetus on monelle opetusallallakin toimivalle etäistä ja tietämys sen käytännöistä vierasta; joskus jopa ennakkoluulojen värittämääkin. Toivonkin, että tämän teemanumeron myötä mahdollisimman moni tutustuu tähän mielenkiintoiseen aiheeseen ja laajentaa omaa näkökulmaansa myös tutumman ympäristön ulkopuolelle.

Irene Rämä
tutkijatohtori

Helsingin yliopiston Koulutuksen arviointikeskus HEA